

## Financiële consequenties

### Huidige structurele gemeentelijke kosten

De huidige gemeentelijke kosten gerelateerd aan de Zaanse Schans zoals in de begroting van de gemeente opgenomen bedragen structureel € 2,6 miljoen per jaar.

### Toekomstige structurele gemeentelijke kosten

De toekomstige gemeentelijke kosten gerelateerd aan het duurzaam exploitatiemodel Zaanse Schans, om in de toekomst veiligheid, leefbaarheid omwonenden en erfgoed te kunnen borgen, bedragen € 2,3 miljoen per jaar. Dit bedrag is afhankelijk van de beslissing of het **mobiliteitsplan (volledig) gerealiseerd** gaat worden. **Als er geen mobiliteitsplan** gerealiseerd wordt dan dalen de kosten voor de gemeente naar € 1,55 miljoen per jaar

### Aanloopkosten

Van het totaalbedrag aan de aankoopkosten van 1,9 miljoen voor 2025 en 2026 is dit jaar tot nu toe van dit bedrag ongeveer 0,75 miljoen uitgegeven. Als de raad het besluit van 22 mei 2025 intrekt zal dit bedrag niet ten laatste gebracht kunnen worden van het nieuwe exploitatiemodel (conform het eerder besluit van de raad) en komt daardoor volledig voor rekening van de gemeente.

### Externe financiële gevolgen erfgoedpartijen (mogelijk indirecte Fin. consequenties voor de gemeente)

Als het duurzaam exploitatiemodel niet doorgaat en collectieve ticketverkoop uitblijft, ontstaan er negatieve financiële gevolgen voor erfgoedpartijen door het ontbreken van een financieel perspectief. Geen collectieve ticketinkomsten betekent dat erfgoedpartijen volledig afhankelijk blijven van bestaande subsidies en eigen inkomsten, die nu al ontoereikend zijn voor een stabiele toekomst. Dit kan indirecte financiële consequenties voor de gemeente hebben.

#### *Korte termijn (0-12 maanden)*

Op korte termijn verergeren liquiditeitsproblemen en het exploitatietekort van het Zaans Museum (€ 0,6 mln.), terwijl dringend groot onderhoud aan het dak (€ 1 mln.) op dit moment niet kan worden uitgevoerd, met risico op schade aan collectie en aansprakelijkheid. Vereniging De Zaanse Molen heeft financieel gezien last van de vermakelijkheidsretributie die vanwege prijselastische redenen niet volledig worden doorgevoerd in de ticketprijs, dit resulteert in een exploitatietekort van 0,15 mln.. Vereniging De Zaanse Molen heeft bij de gemeente gevraagd om een bijdrage te leveren aan dit tekort. Bij elkaar komt dit uit op een bedrag van € 1,75 miljoen.

#### *Lange termijn (start jaar 2 en langer)*

Door het ontbreken van voldoende inkomsten kan de beoogde investeringsagenda en de kwaliteitsinjectie op de Zaanse Schans niet plaatsvinden. Erfgoedbehoud en continuïteit komen in gevaar als gevolg van verder afnemende betalende bezoekers; organisaties kunnen failliet gaan en samenwerkingsverbanden vallen uiteen. Het gebied dreigt te vercommercialiseren, terwijl de gemeente zich beperkt tot minimale handhaving en noodmaatregelen. De financiële gevolgen voor erfgoedpartners en indirecte kosten voor de gemeente zijn op dit moment voor de lange termijn niet te kwantificeren.

### Resume/Conclusie

Intrekken van het besluit leidt tot aanzienlijk hogere structurele lasten, directe en indirecte financiële risico's voor de gemeente, plus niet kwantificeerbare erfgoed- en reputatie risico's.

Totale structurele directe financiële risico's voor de gemeente bedragen vanaf 2027 tussen € 4,15 en € 4,9 miljoen afhankelijk van de vraag of de gemeente kiest om het mobiliteitsplan Zaanse Schans uit te laten voeren ook als het duurzaam exploitatiemiddel niet doorgaat.

Incidentele last van € 0,75 mln. in het kalenderjaar waarin besloten wordt dat de gemaakte aanloopkosten in 2025 niet verrekend kunnen worden met het nieuwe exploitatiemodel. Indirecte financiële (kwantificeerbare) risico's voor de gemeente bedragen op de korte termijn van 1,75 miljoen in 2026

| 2025     | 2026     | 2027 e.v. |
|----------|----------|-----------|
| € x mln. | € x mln. | € x mln.  |

|                                                                                                      |      |      |            |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------|------|------|------------|
| Structurele directe gemeentelijke kosten                                                             |      |      | 4,15 - 4,9 |
| Derving verrekening aanloopkosten                                                                    | 0,75 |      |            |
| Externe financiële gevolgen erfgoedpartijen (mogelijk indirecte fin. consequenties voor de gemeente) |      | 1,75 | P.M.       |
|                                                                                                      | 0,75 | 1,75 | 4,15 - 4,9 |